

JOGÉLET

Vargha Ferenc — nyugdíjban. Az egyértékűnek tekintett synonymák között is milyen nagy olykor a különbség. Az egyéni eset külön helyzeti energiát ad a szavaknak és a *siduo aiunt idem, non est idem*, változatát juttatják érvényre. Talán a jó hangzás okából címül kínálta magát: Vargha Ferencz nyugalomban, amikor a toll megtárgadta az engedelmességet, mert revoltál a szó megtévesztő volta ellen. Két éve sincs, hogy magánbeszélgetés során Vargha Ferencztől azt a kijelentést hallottam: nekem nincs ki nem használt időm. A súlytalannak szánt köznapi mondat emberábrázoló erővel bír. Ez az emlék ágaskodott a tollban, amikor igazság hijján levőnek érezte ezt, aminek leírására a kéz elindította.

Vargha Ferenc büntetőjogász volt talán egész pályáján keresztül — közpályáján mindenestre az volt. Nem a Ppé szakasza, amely a jogegységi tanács és a teljes ülés számára — tehát a bírói működésnek a törvényhozáshoz közeledő legfelsőbb fokán — kötelezővé teszi a koronaügyész meghallgatását, adja indokoltságának annak, hogy a polgári jognak szentelt lapok hasábjain Vargha Ferenczről megemlékeziünk, hanem a jog egyetemességében az önállónak, sőt különállónak tekintett jogászok belső egységének a hite, amely jellemez minden nagy jogászt, tehát jellemzi Vargha Ferenczet is, adja meg a kompetenciát a róla való megemlékezésre. A büntetőjog csak a területet jelzi, amelyen valaki dolgozik — a lélek jelzője az, *pur et simple*: jogász. Jogász, aki tudománya Hinterlandjáról, a társadalomtudományról és pszichológiáról nem feledkezik meg, és bár sok oly polgári jogásznunk lenne, aki annyira otthón van a polgári jog Hinterlandjában: a közgazdasági tudományban, mint Vargha Ferencz a szociológiában. Az eset individualizációja úgy a büntetőjogban, mint a polgári jogban mai teoriánk és bírói gyakorlatunk szerint, szinte a jogi modernizmus kátéjához tartozik, de épen a konkrét helyzettől elvonatkozó szociológiai, közgazdasági megismerés nyújtja az indicium összefoglaló elvi abroncsát, amely nélkül széthulló laza elvtelen casuistikává válnék jogtudomány és gyakorlat egyaránt. Vargha Ferencz a jogemelkedettség kultuszának nemesak papja, de katonája is volt. Igehirdető és igevalósító együtt. Ezt a pár sort pedig pedig irtuk a kivételes nagyságnak kijáró köteles adóként. B. S.